

L'agricultura, sota zero

L'onada de fred que ha caigut sobre el País Valencià ha provocat gelades en extenses zones agrícoles i ha posat de relleu la falta de preparació dels serveis ciutadans. Tots els càlculs avançats sobre els efectes del fenomen anuncien una autèntica catàstrofe, tan gran com no se n'havia produït una altra fa molts anys.

Les hortalisses s'han cremat

/ Jesús Cisner

Manuel S. JARDI

La gelada que al llarg de set dies ha caigut brutalment sobre totes les comarques del País Valencià ha fet aflorar tota meua de disbarats i imprevisions especialment pel que fa a l'agricultura, per a la qual els darrers esdeveniments meteorològics han resultat fatals.

El principi del desastre, cal situar-lo en la nit del 6 al 7 de gener. Immediatament després de la pluja del dia 5, arribà l'onada de vent polar que, segons els meteoròlegs, es repeteix periòdicament. En això, com quan la pantanada, els elements en han trobat totalment desproveïts de recursos de protecció immediata. Les temperatures, que persistien hores i hores per sota dels zero graus, amb distinta intensitat segons les comarques, suposaren un colp tràgic per a l'agricultura valenciana i els diversos sectors econòmics i laborals implicats.

El vent àrtic que durant tres dies castigà el territori acabà pràcticament amb la totalitat d'hortalisses. Les nits posteriors, amb les corresponents rosades, mantingueren el nivell dels termòmetres i feren la resta. El camp valencià ja en tenia prou.

¿Zona catastròfica?

«En qualsevol altra comunitat autònoma açò hauria estat motiu suficient per a proclamar una catàstrofe nacional, però ací sembla que som en la tercera divisió». Aquest

era el comentari d'un llaurador que, malgrat la climatologia imperant, tirava flames, mentre contemplava dues fanecades de faves que mai no es comercialitzaran.

El desastre, en termes producció/comarques, ha estat el següent, segons les primeres dades: la tomaca, perduda totalment en les comarques d'Alacant, l'Horta, la Ribera i altres punts del litoral. La mateixa situació pel que fa a les produccions de faves i carxofa. En aquest darrer producte la ruïna s'ha fet sentir especialment al Baix Maestrat, la Plana Baixa, l'Horta, el Camp de Túria, la Canal de Navarrés, l'Alacantí, el Baix Vinalopó i la Vega Baixa.

Respecte a la producció de nespres de Callosa, l'any que ve, Déu proveirà. Enguany, ni un duro. Igual a Sagunt i al Palància. Les primeres florides de maduixó a la Costera i la Ribera s'han fet malbé. Finalment, la llima de les comarques alacantines, no solament s'ha gelat, sinó que les baixes temperatures han afectat els arbres, amb el cost econòmic consegüent que suposarà —en temps i diners— tornar al nivell previ a la gelada.

Les úniques produccions que sembla que s'han lliurat, en bona part, són la col llombarda, l'escarola, l'enciam i les creïlles, que han estat sembrades recentment. Els cítrics, fonamentalment la taronja, mereixen capítol a banda, sobretot pel desgavell d'actuacions i manifestacions promogudes al voltant

d'aquest sector, tant en l'ordre polític, com en el comercial i, inclús, en l'informatiu.

El dia 8 de gener, el Consell es reunia per tal de prendre una decisió enfront de la situació que assolava el camp del País

per a centrar l'atenció del govern central. La maniobra, carregada d'intencionalitat, tingué èxit. El consell de ministres, en la reunió del dia 9, posà el tema sobre la taula i decidí dues coses: demanar una quantificació exacta dels

nostres gestors, i el treball afegit de controls i distribució dels recursos. Dalt o baix, la pantanada del Xúquer, per fer-se'n una idea.

Però, a més, declarar zona catastròfica posaria en evidència l'administració —la central i l'altra—

l'administració assumeix la situació i posa en marxa les mesures adés esmentades. Les entitats asseguradores se'n surten sense que els coste un gallet. No se sap per quina lògica, però així passa.

D'altra banda, hi ha el

El Comitè de Gestió de Cítrics protestà contra les avaluacions de la Conselleria d'Agricultura i anà directament a Madrid.

Valencià. ¿Es declararia zona catastròfica? L'executiu decidí que no, mentre no conegués les dimensions del desastre. Paral·lelament, s'avançava una primera avaluació de danys, quantificada molt per sota de l'abast real: 8.300 milions en cítrics, 2.000 en hortalises i 300 en raïm de taula. Aquestes dades, no obstant això, serien suficients per a provocar la indignació entre els exportadors de cítrics. També açò mereix atenció a banda.

Les claus per a entendre la decisió del Consell vénen determinades per experiències anteriors, enteses des de l'atenció que ha prestat Madrid a aquesta banda de la perifèria, en situacions semblants. El llaurador que contemplava, encès, la collita de faves, tenia raó. Som a la tercera divisió. I el Consell, actuà en conseqüència.

Les xifres airejades des de l'administració autonòmica, en col·laboració estreta amb el Palau del Temple, únicament servien

Els llauradors estan desesperançats

/ Jesús Ciscar

danys i esperar les propostes de l'administració autonòmica per a pal·liar-ne els efectes. La quantificació està en marxa, però encara no se sap si la Generalitat demanarà la declaració de zona catastròfica.

L'administració, en evidència

La qualificació de «zona catastròfica» implica un desviament de recursos per part de l'administració central, traduïts fonamentalment en crèdits a baix interès, exempcions tributàries i fiscals, etcètera, per a atendre els afectats. A més del cost polític —potser no massa alt, val a dir-ho— per part dels

perquè entrarien en dansa —hi entraran, de tota manera— les assegurances agràries i les responsabilitats, fonamentalment polítiques, per no haver-se aplicat, amb el rigor i la insistència necessaris, el programa governamental de promoció i difusió d'aquesta mena d'assegurances entre els productors. En aquest tema, el poder ha rellicat.

Declarar zona catastròfica implica, a la vista d'experiències anteriors, que les companyies asseguradores es declaren insuficients per a fer front a les indemnitzacions d'un desastre amb la magnitud del que ens ocupa. Per tant,

greuge comparatiu entre els mateixos llauradors. Els qui l'han assegurada, la collita, passen la mà per la paret i, no sols no cobren la indemnització, sinó que s'equiparen amb la gran majoria d'afectats, subjectes a la magnanimitat que puga tenir l'administració. Increïble.

La taronja, un món a banda

En fer pública la Conselleria d'Agricultura la quantitat de 8.300 milions de pèrdues en cítrics, en una valoració, repetim, intencionada i molt inferior a la realitat, el Comitè de Gestió de Cítrics, organisme que agrupa els exporta-

dors, posava el crit en el cel. Les acusacions al conseller Font de Mora de «lleugeresa en l'actuació» i de fer «declaracions inoportunes» no trigaren gaire.

Per al Comitè de Gestió, curiosament, els danys observats no eren tan forts com podia calcular-se i, a més, les temperatures no comptaven tant a l'hora d'avaluar el desastre. La taronja aguantava, les exportacions es mantienien i, damunt, es garantia la qualitat de la fruita, ni que fos intensificant-ne el control.

No debades. En plena campanya taronjera, els exportadors no sols tremolaven de fred, com tot el món, sinó que els podia la por a la caiguda del producte en els mercats exteriors.

Això era motiu suficient per ocultar el que realment ocorria: que la taronja sí que havia estat afectada per les gelades; fet que, indubtablement, influiria en els resultats de la campanya, i —atenció—, que mentre criticaven les declaracions del conseller, una delegació d'exportadors s'entrevistava amb el director general de Comerç, a Madrid, per demanar auxili a una situació que, calculaven, arrossegaria unes pèrdues entre 30 i 40 mil milions de pessetes. Això, d'entrada.

La relliscada de María Consuelo

Per si açò fos poc, el mateix dia 9, la primera plana de *Las Provincias* obria amb una ofensiva sionista per desprestigiar els nostres cítrics en el mercat europeu i, així, col·locar les seues produccions. El rumor —això era un rumor i no cap fet comprovat— sembla que va partir dels exportadors. Cap rota-

«Potser hauria calgut no plantar res», diuen alguns

/ Jesús Ciscar

La catàstrofe, a Catalunya

Segons el Departament d'Agricultura de la Generalitat de Catalunya, els danys causats per l'onada de fred pugen a 4.700 milions de pessetes. La setmana passada, el Consell Executiu acordà concedir crèdits especials als afectats (fins a un total de mig milió de pessetes, al set per cent d'interès) a través de l'Institut del Crèdit Agrari recentment creat. Decidí també informar favorablement totes les sol·licituds de «zona catastròfica» que els ajuntaments presenten. Les comarques més

J.F.

afectades pel fred (que en algun punt de Catalunya arribà als 20 graus sota zero) foren el Maresme (2.100 milions de pèrdues), el Montsià (978), el Baix Ebre (883), el Baix Llobregat (282), el Baix Camp (162) i, conjuntament amb 275 milions, la Selva, el Gironès i el Baix Empordà.

Com en altres llocs, s'ha comprovat l'escassa preparació dels serveis ciutadans per a la protecció civil. A la mort de diverses persones per congelació, cal afegir-hi una interrupció del servei elèctric que afectà, el dia 9, mig Barcelona.

tiu amb patent de seriositat no s'ocupà d'aquesta intoxicació. Però la gelada no solament havia afectat els productes hortofructícoles.

Aprofitant l'avinenteja, la propietària i subdirectora del diari ens descobria les seues velleïtats pro àrabs en l'habitual homilia contra el govern socialista, atacant govern i oposició per l'obsessió a normalitzar les relacions amb els israelians, i fent perillar, amb aquesta política, la diplomàcia amb els àrabs —¿també hi entren els palestins?—, mentre «els aparells propagandístics sionistes» desacreditaven la nostra producció cítrica a Europa. Original forma de defensar els interessos valencians, la d'aquest periòdic.

L'altra cara del desastre

A l'hora d'avaluar les pèrdues en el sector agrari, no s'ha de comptar únicament amb les produccions. Així ho entén la Unió de Llaureadors i Ramaders del País Valencià, que ja ha manifestat la preocupació per la quantitat de jornals que es perdran, a conseqüència de les produccions fallides. Joan Ramon Peris, secretari d'aquesta organització, es mostrava partidari «d'articular mesures que pal·lien aquests efectes, ja siga a través de l'ocupació comunitària o de fons especials per a l'ocasió».

La preocupació forma part també de la Conselleria d'Agricultura. El titular, Lluís Font de Mora, així ho manifestava a EL TEMPS, i hi afegia: «em donaré per satisfet si aquest problema es resol. En aquest sentit, Treball ha promès la seua col·laboració i espere que hi haurà una resposta, econòmicament parlant».